

Resolutioner

Bemærk: Kirkeministeriet har ved redaktionens slutning endnu ikke udgivet resolutioner fra 1. jui 1972 til 31. december 1972; men de vil blive aftrykt i »Vore Kirkegårde« i en senere årgang.

Kirkeministeriets skrivelse af 18. juli 1978 (til et menighedsråd) om *hvad der i relation til bestemmelserne om tillægsbetaling til gravere forstås ved lig eller ligrester*. 2.kt. j.nr. 214/0007.

Med henvisning til menighedsrådets skrivelse af 16. maj 1978 angående den mellem finansministeriet og SID indgåede overenskomst af 14. februar 1978 skal man meddele, at ministeriet ikke ser sig i stand til at give en entydig afgrænsning af, hvad der i relation til bestemmelsen om tillægsbetaling i overenskomstens § 15, stk. 6, forstås ved lig eller ligrester.

Ministeriet kan alene på grundlag af de med finansministeriet og SID førte forhandlinger, jfr. punkt 2 i ministeriets cirkulærskrivelse af 18. april 1978 som vejledning for en afgrænsning angive følgende retningslinier:

Tillægget udbetales i alle tilfælde, hvor der under gravning af grave optages og *samlet* opbevares ligrester med bløddele. Endvidere udbetales tillægget, såfremt der finder optagning og samlet opbevaring sted af hele skeletter eller større samlede skeletdele.

Tillægget udbetales derimod ikke, hvis der under gravningen alene optages knogler eller skeletdele af mindre omfang, eksempelvis ben eller armknogler.

Kirkeministeriets skrivelse af 15. august 1978 (til stiftsøvrighederne) om at *arbejder ved kirker, kirkegårde og præsteboliger m.v. skal overdrages til momsregistrerede virksomheder*. 2.kt. j.nr. 02730.

På baggrund af en henvendelse fra Håndværksrådet om at udvide kravet til momsregistrering inden for den offentlige sektor har ministeren for skatter og afgifter henstillet, at det også ved bygge- og anlægsarbejder inden for folkekirkens område sikres, at der stilles krav om momsregistrering.

I overensstemmelse hermed skal man anmode menighedsrådene om at have opmærksomheden henvendt på, at udførelse af arbejder ved kirker, kirkegårde og præstegårde m.v. alene overdrages til momsregistrerede virksomheder.

Kirkeministeriets cirk. af 15. november 1978 (til biskopperne) om *tilførsel til folkekirkens ministerialbøger om begravelser* (Min.tid. 1978, nr. 207). 1.kt. j.nr. 6184/77.

Der fastsættes herved følgende regler om tilførsel til folkekirkens ministerialbøger om begravelser, der finder sted her i landet *uden for Færøerne og Grønland*:

1. Begravelser i folkekirken.

1. Med hensyn til tilførsel om begravelseshandlinger (jordpåkastelsen) forholdes som følger:

a. *Dødsfaldet er registreret i folkekirkens ministerialbøger uden for Færøerne og Grønland.*

Begravelseshandlingen tilføres - uanset hvor handlingen er forrettet - alene ministerialbøgerne for det sogn, hvor dødsfaldet er registreret.

b. *Dødsfaldet er registreret i færøske eller grønlandske ministerialbøger.*

Begravelseshandlingen tilføres ministerialbøgerne for det sogn, hvor handlingen er forrettet, og der afgives tilbagemelding til ministerialbogsføreren på det sted, hvor dødsfaldet er registreret, med oplysning om sted og dato for den foretagne begravelseshandling og - for så vidt angår kistebegravelser - tillige med oplysning om jordfæstelsesstedet.

c. *Dødsfaldet er registreret i et sønderjysk personregister.*

Begravelseshandlingen tilføres ministerialbøgerne for det sogn, hvor handlingen er forrettet. Der gives ikke meddelelse om begravelsen til personregisterføreren.

d. *Dødsfaldet er registreret i udlandet.*

Begravelseshandlingen tilføres ministerialbøgerne for det sogn, hvor handlingen er forrettet. Der gives ikke meddelelse om begravelsen til vedkommende udenlandske register.

2. Er det ikke præsten (en af præsterne) i det sogn, hvor tilførsel om begravelseshandlingen ifølge foranstående skal ske, men en anden præst, der har medvirket ved begravelsen, skal denne give meddelelse til sognepræsten/

kordegenen i det pågældende sogn om den foretagne begravelseshandling med oplysning om sted og dato for denne og - for så vidt angår kistebegravelser - tillige med oplysning om jordfæstelsesstedet. I de foran under pkt. 1 b, c og d omtalte tilfælde skal begravelsesmyndighedens attest (præstens eksemplar) vedlægges meddelelsen, medmindre modtageren har udstedt attesten.

3. Den hidtil fulgte regel, hvorefter der for så vidt angår kistebegravelser tillige foretages tilførsel om begravelsen til ministerialbøgerne for det sogn, hvor kisten jordfæstes, når jordpåkastelsen er sket i et andet sogn, bortfalder.

4. Har *ligbrænding* fundet sted, foretages der notering herom samt om anbringelsesstedet for asken på grundlag af meddelelsen fra krematoriet eller - for så vidt angår de foran under pkt. 1 b, c og d omtalte tilfælde - på grundlag af oplysningerne i begravelsesmyndighedens attest.

5. Begravelseshandlinger, der forrettes af *valgmenighedspræster og døvepræster*, tilføres som hidtil den af valgmenighedspræsten/døvepræsten førte ministerialbog, og der afgives tilbagemelding til ministerialbogsføreren på det sted, hvor dødsfaldet er registreret (herunder også i tilfælde, hvor dødsfaldet er registreret i færøske eller grønlandske ministerialbøger), med oplysning om sted og dato for den foretagne begravelseshandling og - for så vidt angår kistebegravelser - tillige med oplysning om jordfæstelsesstedet.

Den hidtil foreskrevne meddelelse til ministerialbogsføreren i det sogn, hvor begravelseshandlingen er forrettet, afgives alene i de foran under pkt. 1 b, c og d omtalte tilfælde. Med meddelelsen skal følge begravelsesmyndighedens attest (præstens eksemplar), med mindre modtageren har udstedt attesten.

Har *ligbrænding* fundet sted, foretages der notering herom samt om anbringelsesstedet for asken på grundlag af oplysningerne i begravelsesmyndighedens attest.

II. Begravelse uden for folkekirken

I forbindelse med registreringen af dødsfaldet foretages der notering om stedet for jordfæstelsen på grundlag af oplysningerne i dødsanmeldelsen. Er afdøde brændt, foretages der notering herom samt om anbringelsesstedet for asken på grundlag af meddelelsen fra krematoriet.

Dette cirkulære træder i kraft den 1. januar 1979. Fra samme dato ophæves afsnit V i kirkeministeriets cirkulære 27. november 1953

om ministerialbogsførernes tilbagemeldingspligt m.v. samt kirkeministeriets cirkulære af 25. juli 1958 om tilbagemelding til Grønland om begravelser.

Man skal anmode om, at folkekirkenes præster og kordegne uden for Færøerne og Grønland gøres bekendt med cirkulæret.

Kirkeministeriets skrivelse af 17. november 1978

(til en provst) om *krigsveteraners gravsteder*, 1.kt. j.nr. 5260/78.

I anledning af Deres gennem stiftsøvrigheden over Viborg stift hertil indsendte forepørgsel af 10. oktober 1978 skal man meddele, at der ikke gælder særlige bestemmelser om krigsveteraners gravsteder.

Det tilføjes, at den omstændighed, at afdøde var krigsveteran, ikke i sig selv medfører, at hans gravsted og det eventuelt derpå værende mindesmærke skal henføres under bestemmelserne i lov om velgeholdelse af kirker og kirkegårde med videre §§ 24, stk. 4, og 26, stk. 4.

Kirkeministeriets skrivelse af 10. januar 1979 (til stiftsøvrigheden over Fyens stift) om, *hvorvidt det i en kirkegårdsvedtægt kunne bestemmes, at gravkastning udføres vederlagsfrit for medlemmer af folkekirken, der var bosat i eller havde nær tilknytning til vedkommende sogn*. 1.kt. 51411/0509/78.

I et med stiftsøvrighedens erklæring af 8. september 1978 hertil indsendt andragende har A. sogns menighedsråd ansøgt om godkendelse af, at bestemmelsen i § 40, stk. 2, i den gældende vedtægt for A. kirkegård ændres, således at gavkastning udføres vederlagsfrit for medlemmer af folkekirken, der er bosat i eller har nær tilknytning til A. sogn.

Nyborg provstiudvalg har ikke ment at kunne anbefale den foreslåede vedtægtsændring under hensyn til, at gravkastning ikke udføres vederlagsfrit for såvidt angår de øvrige kirkegårde i det pågældende fællesligningsområde. Ved sagens forelæggelse for ministeriet har stiftsøvrigheden forespurgt, om samme har hjemmel til at nægte at godkende den af menighedsrådet ønskede ændring af kirkegårdsvedtægten.

I anledning heraf skal man meddele til efterretning og videre bekendtgørelse, at det i medfør af lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v. § 23 tilkommer stiftsøvrigheden at fastsætte de takstbestemmelser, der skal optages i kirkegårdsvedtægten, hvorved

bemærkes, at ministeriet med provstiuvalget og stiftsøvrigheden er enig i, at det afligningsmæssige grunde må anses for rimeligt, at takstregulativerne inden for det enkelte fælles ligningsområde søges ko-ordineret, således at samme princip i videst muligt omfang lægges til grund for taksternes fastsættelse inden for ligningsområdet.

Kirkeministeriets skriv. af 29. januar 1979 (til Det kirkelige råd på Kolonien Filadelfia) om, *hvorvidt der kunne ydes tilskud af sognets kirkekasse til vedligeholdelse og drift af Kolonien Filadelfias kirker og kirkegård m.m.* 1.kt. j.nr. 41/0304/77.

I skrivelse af 12. oktober 1978 til Tersløse menighedsråd udtalte ministeriet, at man ikke har hjemmel til at godkende en ordning, hvorefter der ydes tilskud fra Tersløse sogns kirkekasse til vedligeholdelse og drift af Kolonien Filadelfias kirker og kirkegård m.m., idet der ifølge loven ikke kan ydes tilskud af kirkeligningens midler til vedligeholdelse og drift af ikke-selvejende kirker og kirkegårde.

I en gennem stiftsøvrigheden over Roskilde stift hertil indsendt skrivelse af 22. november 1978 har rådet herefter med henvisning til, at Kolonien Filadelfia er en privat selvejende institution, anmodet ministeriet om at tage sagen op til fornyet overvejelse.

I den anledning skal man meddele, at kirker, der tilhører private selvejende institutioner, ifølge reglerne i lov om kirkers bestyrelse m.m. (lovbekendtgørelse nr. 318 af 26. juni 1970) er at anse som ikke-selvejende kirker. Ministeriet finder herefter ikke grundlag for at ændre den i skrivelse af 12. oktober 1978 truffene afgørelse.

Kirkeministeriets skrivelse af 9. marts 1979 (til kirkegårdsinspektør N.N.) om, *i hvilket omfang indehaveren af brugsretten til et gravsted, som ønskedes inddraget af hensyn til en kirkegårdsregulering, havde adgang til at foretage begravelser i gravstedet.* 1.kt. j.nr. 5111/0312/79.

I anledning af Deres hertil indsendte forespørgsel af 7. februar 1979 angående gravstedsbrugerens adgang til at foretage begravelser i gravsteder, der ønskes inddraget i henhold til en af provstiuvalget godkendt plan for kirkegårdens regulering, skal man meddele, at indehaveren af brugsretten til et gravsted i sådanne tilfælde uanset reguleringsplanen har ret til at lade foretage begravelser i

gravstedet inden for første fredningsperiode regnet fra den senest forud for reguleringsplanens godkendelse foretagne begravelse. Ved udløbet af denne periode ophører retten til at foretage yderligere begravelser i gravstedet, uanset om brugsretten over gravstedet måtte være erhvervet for længere tid.

Kirkeministeriets skrivelse af 30. marts 1979 (til advokat N.N.) om, *hvem der havde brugsret til et gravsted i et tilfælde, hvor en af de i gravstedet begravede efterlod sig en fraskilt hustru af første ægteskab og en datter af andet ægteskab.* 1.kt. 5151/77.

I anledning af Deres forespørgsel om, hvem der måtte anses for at have brugsret til det gravsted, rd. 33, nr. 5-6-7 på A. kirkegård, hvori et i ægteskabet mellem J.J. og K.R. født barn, G.J. blev begravet i 1929, udtalte ministeriet i skrivelse af 6. januar 1978, at et sørbarn af J.J.'s anden hustru, R.J., næppe kunne anses for medindehaver af brugsretten sammen med G.J.'s moder, der fortsat er i live.

Med Deres skrivelse af 27. oktober 1978 har ministeriet herefter modtaget en af Deres klient, stud. med G.K.J., udarbejdet redegørelse, hvoraf det fremgår, at hun, der i ministeriets førnævnte skrivelse er betegnet som R.J.'s sørbarn, er født i J.J.'s ægteskab med nævnte R.J., og at hun anser sig for at være eneindehaver af brugsretten til det omhandlede gravsted, hvori hendes forældre er begravet i 1973 og 1977.

I denne anledning skal man efter stedfunden brevveksling med stiftsøvrigheden over Lolland-Falsters stift meddele, at ministeriet fortsat må være tilbøjelig til at mene, at brugsretten - som i skrivelse af 6. januar 1978 udtalt - oprindelig, og uanset at gravstedsbrevet blev udstedt til J.J., tilkom ham og hans første hustru i forening, og at der ikke ved deres senere separaton og skilsmisse er sket nogen ændring i dette forhold.

Ved J.J.'s død må hans andel i brugsretten antages at være gået i arv til hans datter, G.K.J., jfr. ministeriets cirkulære af 5. august 1977 om brugsret til gravsteder III, C., stk. 1.

Efter ministeriets formening må brugsretten herefter tilkomme fru K.R. og Deres klient i forening, hvorved bemærkes, at det ifølge praksis er uden betydning for forholdet mellem flere berettigede, hvem der er indehaver af gravstedsbrevet, og hvem der afholder udgifterne ved gravstedets fornyelse og vedligeholdelse.

Ved foranstående er der bortset fra eventuelle mellem de brugsberettigede trufne aftaler. Spørgsmålet om, hvem brugsretten tilkommer, vil kunne indbringes for domstolene, såfremt der ikke kan opnås enighed mellem parterne, herunder om en eventuel deling af gravstedet.

Kirkeministeriets cirk.skriv. af 4. april 1979 (til biskopper og stiftsøvrigheder) om *videreførelse af den kirkelige administration m.v. i krigstid*. 2.kt. j.nr. 6861.

Da det vil være af betydning, at den kirkelige administration og den kirkelige betjening af befolkningen kan opretholdes i størst muligt omfang i tilfælde af krigsmæssige begivenheders indtræden, udsendte ministeriet i skrivelser af 12. december 1951 og 19. januar 1957 retningslinier for, hvilke foranstaltninger der måtte anses for hensigtsmæssige i dette øjemed.

I 1951 blev der på foranledning af civilforsvars styrelsen udarbejdet planer for en almindelig evakuering af bymæssigt bebyggede arealer, og de af kirkeministeriet udsendte retningslinier omfattede som følge heraf bestemmelser, der tog sigte på de under sådanne omstændigheder indtrædende særlige forhold. Efter de nu gældende regler er det overladt til politimestrenes skøn i hvert enkelt tilfælde at træffe bestemmelser om, hvorvidt og i hvilket omfang evakuering skal foretages. Under hensyn hertil samt til den lange tid, der er hengået siden udsendelsen af ministeriets førnævnte skrivelser og de i medfør heraf trufne dispositioner, har ministeriet anset det for hensigtsmæssigt i det følgende at give en redegørelse for, i hvilket omfang de tidligere givne forskrifter fortsat er gældende, suppleret med oplysning vedrørende særlige forhold, der har givet anledning til forespørgsler i ministeriet.

I. Administrationens videreførelse

II. Den kirkelige betjening

Tekst til disse punkter er udeladt her.

III. Begravelsesvæsen

Under krigsforhold kan det af sundhedsmæssige grunde være påkrævet, at de døde begravnes hurtigst muligt. En kirkegårdsbestyrelse kan ikke modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads. Er dette ikke tilfældet, kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen i samråd med embedslægen.

Ved begravelser kan der om fornødent ses bort fra bestemmelserne i lov om begravelse og ligbrænding.

IV. Varsling med kirkeklokker

Kirkeministeriets cirkulære af 15. december 1978 indeholder bestemmelser om klemten med kirkeklokker til varsling af civilbefolkningen om radioaktivt nedfald. Cirkulære af 30. december 1971 om klokkeringning ved mobilisering er fortsat gældende. Når en kritisk situation måtte indtræde, bør provsten forvisse sig om, at kirketjenerne (ringerne) er bekendt med de pligter, der påhviler dem ifølge førnævnte cirkulærer.

Kirkeministeriets skriv. af 7. maj 1979 (til N.N.) om, *hvorvidt en enke kunne kræve sin afdøde mands urne nedsat i et urnegravsted imod en af hendes søskendes indsigelse*. 1.kt. j.nr. 5151/0103/79.

I skrivelse af 2. januar 1979 har De for Deres svigerinde fru H.H. forespurgt, om urnen med asken af hendes afdøde ægtefælle, Deres broder E.H. vil kunne nedsættes i urnegravsted nr. -- på A. kirkegård, uanset at hendes broder O.O. modsætter sig dette.

Det fremgår af sagen, at urne med asken af H.H.'s moder, fru M.O., blev nedsat i nævnte gravsted den -- 1976, og at gravstedet blev erhvervet for boets midler. Brugsretten til gravstedet, hvor der er plads til ialt 4 urner, tilkommer herefter H.H. og hendes 4 søskende i forening.

Det fremgår endvidere, af 3 af H.H.'s søskende, J.O., K.O. og P.O., har meddelt samtykke til, at E.H.'s urne nedsættes i gravstedet, men at hendes broder O.O., modsætter sig dette.

Gennem sin advokat har O.O. over for ministeriet oplyst, at det er hans ønske, at hans urne til sin tid nedsættes i gravstedet, såfremt ikke andre af hans søskende er blevet bisat dér, inden han afgår ved døden, medens hans hustru ønsker sin urne nedsat i de ukendtes grav.

I anledning heraf skal man meddele, at der intet vil være til hinder for, at E.H.'s urne nedsættes i gravstedet, såfremt J.O., K.O., og P.O. skriftligt giver afkald på at lade andre end H.H. begrave i gravstedet inden O.O.'s død, således at der ved dennes død er mulighed for at nedsætte hans urne i gravstedet, såfremt han måtte fastholde sit ønske om at bli-ve bisat i det pågældende gravsted.

De erklæringer, som i henhold til foranstæn-

de måtte blive afgivet af J.O., K.O. og P.O., vil være at tilsende kirkegårdskontoret for B. og A. kirkegårde til indførelse i kirkegårdsprotokollen.

Kirkeministeriets skriv. af 16. maj 1977 (til biskoppen over Helsingør stift) om, *hvorledes begravelsesmyndigheden bør forholde sig, når en af en læge udstedt dødsattest ikke er behørigt underskrevet*. 1.kt. j.nr. 550-1/76.

Af den med biskoppens erklæring af 9. maj 1979 hertil tilbagefulgte sag fremgår det, at der for så vidt angår Carlo Henry Eigil Hansen, der afgik ved døden den 19. november 1978 på Københavns amts plejehjem i Gentofte, af begravelsesmyndigheden for Gentofte sogn er foretaget registrering af dødsfaldet og udfærdiget attest fra begravelsesmyndigheden på grundlag af en af læge N.N. udfærdiget dødsattest af 19. november 1978, uanset at underskriftsrubrik A i dødsattesten ikke var underskrevet af lægen.

I denne anledning skal man anmode biskoppen om at ville gøre begravelsesmyndigheden for Gentofte sogn bekendt med, at der må udvises den største påpasselighed med hensyn til, at der ikke foretages registrering af et dødsfald og udfærdiges attest fra begravelsesmyndigheden på grundlag af en dødsattest, hvori underskriftsrubrik A eller B ikke er underskrevet af lægen, jfr. herved kirkeministeriets cirkulærskrivelse af 24. marts 1977 om dødsattester, afsnit I.

Efter sagens anledning bemærkes, at en dødsattest, hvori underskriftsrubrik A eller B ikke er underskrevet af lægen, omgående må overgives til den stedlige embedslæge, og at begravelsesmyndighedens afsluttende ekspedition af sagen må stilles i bero, indtil der foreligger en forskriftsmæssig dødsattest.

Kirkeministeriets skriv. af 21. maj 1979 (til et ægtepar) om, *hvorvidt der vil kunne gives tilladelse til nedsænkning af urner i havet*. 1.kt. j.nr. 524-51/79.

I skrivelse af 2. maj 1979 har De ansøgt om tilladelse til, at urnerne med Deres aske til sin tid må blive nedsænket i Ørsund.

I anledning heraf skal man meddele, at ministeriet ifølge fast praksis ikke tillader nedsænkning af urner i havet, og at man derfor ikke ser sig i stand til at imødekomme det ansøgte.

Det tilføjes, at der efter praksis meddeles tilladelse

til spredning af aske over det åbne hav, når der foreligger et bestemt udtalt ønske herom fra afdøde, jfr. § 3, stk. 2, i lov nr. 346 af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding.

Kirkeministeriets skriv. af 6. juli 1979 (til N.N.) vedr. *et andragende om tilladelse til, at en urne blev nedsat på en privat ejendom*. 1.kt. j.nr. 525-31/79.

Efter at ministeriet i skrivelse af 1. juni 1979 havde meddelt, at man ikke fandt at kunne imødekomme en af Deres fader hertil indsendt ansøgning om tilladelse til, at urnen med asken af Deres den 13. maj 1979 afdøde moder --- nedsættes på ejendommen matr. nr. 12 b, Skårup by, Sjørring sogn, har De i skrivelse af 17. juni 1979 anmodet ministeriet om at tage sagen op til fornyet overvejelse, idet De bl.a. har anført, at ejendommens størrelse er 4.590 m² og ikke som tidligere oplyst 3.711 m².

I anledning heraf skal man meddele, at således som begravelsesforholdene er ordnet her i landet, skal kister og urner normalt nedsættes på de almindelige offentlige kirkegårde, idet man ikke har anset det for ønskeligt, at begravelser spredes over det ganske land. I overensstemmelse hermed følger kirkeministeriet - ligesom tidligere justitsministeriet - en meget restriktiv praksis med hensyn til meddelelse af tilladelse til nedsættelse af urner på private ejendomme. Der meddeles således ikke tilladelse til nedsættelse af urner på almindelige parcelhus- og sommerhusgrunde eller på andre mindre ejendomme, uanset disses beliggenhed. Meddelelse af den ansøgte tilladelse ville have til følge, at denne praksis ikke ville kunne opretholdes.

Ministeriet finder det rigtigt fortsat at følge hidtidig praksis, og man ser sig herefter ikke i stand til at ændre den i sagen trufne afgørelse.

Kirkeministeriets skriv. af 27. juli 1979 (til N.N.) ang. *afslag på et andragende om flytning af en urne, der tidligere havde været flyttet*. 1.kt. j.nr. 541-60/79.

I skrivelse af 15. juli 1963 godkendte ministeriet, at urnen med asken af Deres ægtefælle, ingeniør A.N., blev flyttet fra et gravsted på Mariebjerg kirkegård til Deres familiegravsted på Hammelev kirkegård.

Herefter har De i skrivelse hertil af 26. juni 1979 ansøgt om tilladelse til, at den omhandlede urne nu må blive flyttet fra Hammelev kirkegård til et gravsted på Funder kirkegård, i

nærheden af Deres nuværende bopæl i Silkeborg.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet ikke på det foreliggende grundlag ser sig i stand til at imødekomme det ansøgte, idet herved bemærkes, at der efter den af ministeriet fulgte praksis normalt ikke meddeles tilladelse til flytning af en urne, der tidligere er flyttet.

Kirkeministeriets skriv. af 23. august 1979 (til foreningen »Frihedskampens Veteraner«) ang. *fredningen af frihedskæmpers grave*. 1.kt. j.nr. 534.

Med henvisning til skrivelse af 10. juli 1979 fra »Frihedskampens Veteraner« skal man meddele, at den i henhold til kirkeministeriets cirkulære af 18. juni 1968 gennemførte fredning af frihedskæmpers grave ikke medfører nogen indskrænkning i den adgang de til gravstederne brugsberettigede har til at lade foretage yderligere jordfæstelser i gravstedet.

Med hensyn til betaling for gravstedets fornyelse og retablering i forbindelse med foretagelse af yderligere jordfæstelser henvises til det i det fornævnte cirkulære herom anførte.

Kirkeministeriets skriv. af 20. september 1979 (til et menighedsråd) om, *hvorvidt et menighedsråd vedblivende kunne være forpligtet til at vedligeholde et gravsted, uanset det åbenbare misforhold der var mellem den i sin tid indbetalte vedligeholdelseskapital og kirkens nuværende udgifter til gravstedets vedligeholdelse*. 1.kt. j.nr. 5161/0312/79.

I den senest med menighedsrådets skrivelse af 30. juli 1979 hertil indsendte sag er der rejst spørgsmål om, hvorvidt Keldby kirke er pligtig at afholde udgifterne til vedligeholdelse af lærer C.F.J. Simonsens gravsted på Keldby kirkegård.

Det er oplyst, at lærer Simonsen blev begravet i 1903, samt at Lærerstandens Brandforsikring G/S, København, der er stiftet af lærer Simonsen, i august 1919 lod opsætte en mindeste på gravstedet og i forbindelse hermed overdrog menighedsrådet en indlånsbog med Møens Diskontobank med et indestående på 200 kr. Bogen var forsynet med følgende påtegning: Keldby kirke (Mindesmærke for lærer Simonsen).

I et i forsikringselskabets forhandlingsprotokol indeholdt referat af et den 1. november 1918 afholdt bestyrelsesmøde er følgende anført:

»Til vedligeholdelse af det mindesmærke, som det i forrige møde vedtoges at rejse på foreningens stifters grav på Keldby kirkegård, bevilgedes 200 kr., der overgives til menighedsrådet, der efter i 100 år at have vedligeholdt mindesmærket og gravpladsen, hvorefter kapitalen benyttes som et legat til fri rådighed f.eks. til Spejlsby skole«.

Der fremgår intet af de stedlige kirkelige arkiver om nogen aftale mellem kirken og brandforsikringselskabet vedrørende vedligeholdelse af mindesmærke m.v., men i tiden indtil 1967 har kirkens ringer foretaget vedligeholdelse af gravstedet imod at oppebære renten af det på bankbogen henstående beløb. Uanset at gravstedsretten ikke blev fornyet i 1967, blev gravstedet efter menighedsrådets bestemmelse fortsat vedligeholdt.

I 1977 blev gravstedet (mindesmærket) af hensyn til en forestående regulering af kirkegården efter aftale med forsikringselskabet flyttet til et andet sted på kirkegården. Brandforsikringselskabet lod samtidigt mindesmærket istandsætte og indbetalte 210 kr. til kirken i fornyelsesafgift vedrørende gravstedet for 35 år regnet fra 1967.

Da kirkens ringer fratrådte sin stilling pr. 31. december 1978, udbetalte menighedsrådet ham 923 kr. 25 øre inclusive merværdiafgift for vedligeholdelse af gravstedet (mindepladsen) i årene 1969-78. Brandforsikringselskabet har afslået at yde menighedsrådet refusion af dette beløb (÷ renter af bankbogen), ligesom forsikringselskabet har fastholdt, at det må påhvile kirken at udrede den del af udgifterne ved gravpladsens og mindesmærkets fremtidige vedligeholdelse, som ikke kan afholdes af renterne af den i sin tid indbetalte kapital på 200 kr.

I denne anledning skal man meddele, at de Keldby kirke påhvillende forpligtelser over for det oprindelige gravsted efter ministeriets opfattelse må anses for at være overført til den nuværende mindeplads.

Uanset at ministeriet ikke har grundlag for at udtale sig om, hvorvidt bestemmelserne i lov nr. 242 af 8. maj 1917 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område § 36, således som denne paragraf er ændret ved lov nr. 250 af 12. juni 1975, vil kunne finde anvendelse på det her foreliggende forhold, skal man dog under hensyn til det åbenbare misforhold mellem afkastningen af den i sin tid indbetalte kapital og kirkens nuværende udgifter til gravstedets vedligeholdelse henstille, at menig-

hedsrådet påny retter henvendelse til brandsikringselskabet om etablering af en mere rimelig ordning gennem en passende forøgelse af den i 1919 indbetalte kapital, således at udgifterne ved mindepladsens vedligeholdelse ikke skal belaste den stedlige kirkelige ligning på en oprindelig utilsigtet måde.

Kirkeministeriets skriv. af 6. november 1979 (til N.N.) om, *hvorvidt en urne i et nærmere angivet tilfælde kunne tillades nedsat på en privat ejendom*. 1.kt. j.nr. 52537/79.

I skrivelse af 13. oktober 1979 har De for fru O.O. ansøgt om tilladelse til, at urnen med asken af fru O.O.'s ægtefælle H.O., der afgik ved døden den 20. september d.å., i overensstemmelse med afdødes ønske må blive nedsat i en jordhøj, kaldet »Jernhatten«, der er beliggende på et fredet område af ejendommen matr. nr. 1 a, Havmøllen, Hyllested sogn.

De har til støtte herfor anført, at den nævnte ejendom var afdødes barndomshjem, og at ejendommens nuværende ejere har givet tilladelse til urnens nedsættelse.

I anledning heraf skal man meddele, at da den ejendom, på hvilken urnen ønskes nedsat, ifølge det for ministeriet oplyste ikke siden 1918 har været i afdøde slægts eje, finder ministeriet allerede af denne grund ikke at kunne imødekomme det ansøgte.

Kirkeministeriets skriv. af 14. november 1979 (til et nænhedsråd) om, *hvorvidt der om en ældre kirkegård måtte antages at være »fortov«, og om kirkegårdsbestyrelsens adgang til færdsel på nabogrunden for at syne og vedligeholde kirkegårdsmuren*. 1.kt. j.nr. 401/0114/79.

I skrivelse af 21. september 1979 har menighedsrådet under henvisning til de i vedlagte forslag til lokalplan 6.05. for et område umiddelbart øst for Reerslev kirke indeholdte bestemmelser om etablering af en adgangsvej langs kirkegårdsmurens østside til den ved kirkegårdens nordøstre hjørne beliggende affaldsplads forespurgt, om kirken må antages at have ejendomsret til et areal langs kirkegårdsmurens yderside. Endvidere har menighedsrådet udbedt sig oplysning om, hvorvidt kirkegårdsbestyrelsen har adgang til at færdes på nabogrunden for at syne og vedligeholde kirkegårdsmuren.

I anledning heraf skal man efter stedfunden brevveksling med Høje-Taastrup kommune

og nationalmuseet, hvis erklæringer af henholdsvis 17. oktober og 5. november 1979 vedlægges i kopi, meddele, at spørgsmålet om, hvorvidt der om en ældre kirkegård må antages at være et »fortov«, d.v.s. en kirken tilhørende jordstrimmel langs ydersiden af kirkegårdsdiget eller kirkegårdsmuren, ikke kan besvares generelt, idet det i så henseende er afgørende, om kirken vedblivende har hævdet sin ret til dette. Man henviser herved til vedlagte kopi af matrikeldirektoratets skrivelse af 6. august 1969.

Med hensyn til spørgsmålet om kirkegårdsbestyrelsens adgang til færdsel på en nabogrund langs kirkegårdsmuren skal man henviser til, at det i § 22, stk. 1, i lov om hegn (lov nr. 259 af 27. maj 1950) er fastsat, at den, der har vedligeholdelsespligten med hensyn til et hegn, er berettiget til i tidsrummet mellem 1. november og 1. maj på hensynsfuld måde at færdes på naboens grund langs hegnet i det omfang, hegnets vedligeholdelse gør det nødvendigt. Af bestemmelsen i § 22, stk. 3, fremgår, at der i forbindelse med vedligeholdelsen må foretages kørsel på nabogrunden, dersom forholdene tillader det, men kun mod betaling af erstatning for den skade, som eventuelt forvoldes ved sådan færdsel.

Kirkeministeriets skriv. af 21. marts 1980 (til N.N.) vedr. *et andragende om, at andrage-rens aske til sin tid måtte blive spredt over en privat ejendom*. 1.kt. 524-68/80.

Efter at ministeriet i skrivelse af 7. marts 1980 havde meddelt, at man ikke fandt at kunne imødekomme Deres ønske om, at deres aske til sin tid må blive spredt over marsken på ejendommen matr. nr. 22 n, Darum by, har De i skrivelse af 8. marts 1980 anmodet om en nærmere begrundelse for den trufne afgørelse.

I denne anledning skal man meddele, at der efter fast praksis ikke meddeles tilladelse til, at asken efter en afdød spredes over landjorden.

Denne praksis, der tilgodeser etiske og æstetiske hensyn, har steds været fulgt af justitsministeriet, under hvis sagsområde sager af denne art tidligere hørte. I forbindelse med gennemførelsen af den nugældende lov af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding overførtes disse sager til kirkeministeriet. Loven tilsigtede ikke nogen ændring af den nævnte praksis, og da denne også efter kirkeministeriets opfattelse er vel begrundet i de ovenfor nævnte hensyn, har man ikke ment at kunne afvige

herfra. Der er således tale om en særdeles fast praksis, idet der ikke, så længe ligbrænding har været tilladt, hverken af justitsministeriet eller kirkeministeriet i noget tilfælde er meddelt tilladelse til, at en afdøds aske er spredt over landjorden.

Ministeriet finder under henvisning hertil at måtte fastholde den ved skrivelse af 7. marts 1980 trufne afgørelse.

Kirkeministeriets skriv. af 27. marts 1980 (til N.N.) om, *hvorvidt det kunne tillades, at en askeurne midlertidigt blev anbragt i den efterlevende ægtefælles hjem*. 1.kt. j.nr. 525-47/80.

I et hertil indsendt andragende af 11. marts 1980 har De ansøgt om tilladelse til, at urnen med asken af Deres ægtefælle, O.O., der afgik ved døden den 6. marts 1980, må blive anbragt midlertidigt i Deres hjem i Lohals.

I denne anledning skal man meddele, at ministeriet af principielle grunde ikke finder at kunne godkende, at urnen med Deres mands

aske midlertidigt anbringes i Deres hjem i Lohals, men at man må have Dem henvist til eventuelt at lade urnen hensætte i et kolumbarium, indtil den - som af Deres mand ønsket - nedsættes på kirkegården i Slagelse.

Kirkeministeriets skriv. af 27. maj 1980 (til en kommunalbestyrelse) om, *at de kommunalt bestyrede kirkegårdes takstregulativer fremtidig ikke skal forelægges kirkeministeriet til godkendelse*. 1.kt. j.nr. 5140/0104/79.

Efter at kirkeministeriet på dertil given foranledning har taget spørgsmålet om ministeriets godkendelse af takstregulativer for de kommunalt bestyrede kirkegårde op til fornyet overvejelse, skal man meddele, at A begravelsesvæsenets takstregulativ uanset bestemmelsen herom i § 9 i begravelsesvæsenets vedtægt for fremtiden ikke vil være at forelægge ministeriet til godkendelse.